

Streszczenie

Reakcja grochu siewnego (*Pisum sativum* L.) na nawożenie dolistne

Badania dotyczące wpływu nawożenia dolistnego nawozami/biostymulatorami konwencjonalnymi (N1) oraz enzymatycznym preparatem peptydów i L-aminokwasów pochodzenia zwierzęcego Natural Crop (N2) wybranych ośmiu odmian grochu siewnego (*Pisum sativum* L.) prowadzono w latach 2015-2017, w Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

Badano wpływ nawożenia dolistnego na przebieg wegetacji, wybrane cechy architektury łanu i przebieg procesów fizjologicznych w roślinie w fazach BBCH 65 i 79, cechy morfologiczne roślin, wielkość plonu nasion i ich skład chemiczny.

Wpływ nawożenia dolistnego na przebieg wegetacji grochu siewnego ujawnił się od fazy BBCH 65. Badane odmiany reagowały na nawożenie N1 wydłużeniem okresu wegetacji o 1 dzień, a N2 o 1-4 dni w porównaniu do roślin nienawożonych. Pod wpływem nawożenia dolistnego, zwłaszcza N1, nastąpił wzrost wartości LAI, CCI oraz intensywności procesów fizjologicznych w roślinie. W latach o korzystnym przebiegu pogody nawożenie dolistne powodowało przyrost plonu nasion i wydajności białka z 1 ha uprawy. Wykazano silną ujemną reakcję roślin na nawożenie N2 w 2016r. o niedoborze opadów w maju i czerwcu, co spowodowało istotny spadek plonu nasion. Nawożenie dolistne N1 i N2 powodowało wzrost wysokości roślin, liczby strąków ogółem i pełnych oraz zmniejszenie zawartości Fe, Zn i Cu w nasionach. Nawożenie N2 wpłynęło także na wzrost zawartości tłuszczu surowego i K oraz proporcji Mn:Cu i Mn:Zn. Dobór odmiany grochu siewnego daje większą możliwość wpływu na skład chemiczny nasion niż nawożenie dolistne. Nawozy / biostymulatory dolistne mogą być rekomendowane w uprawie grochu siewnego w celu podniesienia wielkości plonu i jakości nasion, równocześnie umożliwiając zmniejszenie zależności od nawozów chemicznych.